СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXII — Число 37. Джерзи Ситі, Н. Дж., четвер, 14. лютого, 1924. — VOL. XXXII. No. 37. Jersey City, N. J., Thursday, February 14, 1924. THREE CENTS

ПОСТУП У ПЕРЕГОВОРАХ ЗА МАЙНЕРСЬКИЙ КОНТРАКТ

ФЖЕКСОНВИЛ, Флорида, 12. лютого. — Конференція представників властителів копалень мягкого вугля та юнійних організацій вибрала спільний комітет, зложений з 8 представників кождої сторони, який має виробити плян нового контракту та предложити його цілій конференції.

По виборі комітету конференція перервала свої наради на знак вшанования для памяти Абрагама Лінкольна. Комітет має зібратися на спільні наради завтра о 10. годині рано.

Поступ першого дня нарад вважають за добрий знак, що конференція увінчається доспіхом.

КУЛИДЖ ОБІЦЮЄ ПЕРЕСЛІДУВАННЄ ВМІШАНИХ В НАФТОВИЙ СКАНДАЛ

НЮ ЙОРК, 12. лютого. — Перед републиканським клюбом сього міста президент Кулидж виголосив нині з приводу 38-ої річниці смерти Абрагама Лінкольна памятну промову, в котрій діткнувся біжучих справ та обіцяв публично, що всі люди, вмішані в нафтові скандали, будуть потягнені до судової відвічальности.

Він заявився теж проти бонуса для ветеранів, а за допомогою для фармерів.

ЗА СЛІДСТВОМ НАД ДІЯЛЬНОСТЮ МІНІСТРА СУДІВНИЦТВА

ВАШІНҐТОН, 12. лютого. — Сенатор Ґвілер приготовив резолюцію, щоби судовий комітет сенату розслідив, на стільки ґенеральний прокуратор Догерті вмішаний у нафтові скандали.

ЩЕ ОДНО ВІДКРИТТЄ З НАФТОЮ

ВАШІНҐТОН, 12. лютого. — Проти адвоката Строна, котрого президент Кулидж іменував спеціяльним федеральним прокуратором для нафтового скандалу, піднесено в сенаті закиди, що він є теж адвокатом одного банку, дуже близько звязаного з нафтовими інтересами.

СПРАВА КАНДИДАТУРИ МЕКАДУ

ВАШІНҐТОН, 12. лютого. — Віліем Мекаду, бувший секретар скарбу в кабінеті Вилсона, попросив директора своєї номінаційної кампанії, щоби він скликав на найблизчу будучність конференцію прихильників його кандидатури, щоби ся конференція рішила, чи він має вести далі акцію за своєю номінацією, чи її перервати.

ВИЛСОНОВА ВДОВА ВІДКЛИКАЄТЬСЯ ДО АМЕРИКАНЦІВ

ВАШІНҐТОН, 12. лютого. — Вдова по Вудрові Вилсоні написала до голови комітету для збирання жертв для німецьких дітий публичного листа, в якому висказує свій жаль, що інцидент (подія) з вивішеннем німецького прапора на німецькій амбасаді в Вашинґтоні з приводу смерти Вилсона мавби пошкодити збиранню жертв для голодуючих дітий Німеччини. Вдова висказує надію, що Американці не покажуть дрібничкової пімсти, але будуть дивитися на вагу допомоги.

КЛЕН ВИКУПИВСЯ ВІД СВОГО ГОЛОВИ

АТЛЕНТА, Джорджія, 12. лютого. — Віліем Симонс, колишній голова Ку-Клакс-Клена, котрий посварився з орґанізацією та пізвав її в суд, погодився з Кленом, відступаючи свої права в орґанізації за одноразову заплату в сумі 145,000 долярів.

НАФТОВІ ОБМАНЬСТВА

ДЕЛЕС, Тексас, 12. лютого. — Федеральний суд засудив нині на довшу вязницю від 2 до 8 літ чотирох шпекулянтів, що продавали за посередництвом почти нафтові терени, в яких не було нафти.

ЩЕ ПРАПОР НА НІМЕЦЬКІЙ АМБАСАДІ

ВАШІНҐТОН, 12. лютого. — Межи німецьким урядом в Берліні та німецькою амбасадою в сьому місті має йти завзята боротьба за те, хто поносить вину за не вивішенне прапора на амбасаді на знак жалоби по Вилсоні. Амбасадор хоче зложити всю вину на німецький уряд, а сей знова хоче винувати за подію амбасадора.

УХВАЛЕННЄ БУДЖЕТУ

ВАШІНҐТОН, 12. лютого. — Палата послів ухвалила нині видатки в сумі 729 міліонів долярів, — найбільші видатки, які колинебудь американський конґрес ухвалював в час мира.

Межи поодинокими точками буджету є видаток в сумі 10 міліонів 629,000 долярів на виконуванне прогибіційного закона.

ВРАЖІННЯ ЗАЯВИ КУЛИДЖА ПРО ДЕНБІ

ВАШІНҐТОН, 12. лютого. — Вороги міністра фльоти Денбі остро осуджують заяву президента Кулиджа проти резолюції сенату, домагаючоїся усунення Денбі. Однак і вороги признають Кулиджови, що він поступив відважно.

СУДДЯ ПУСКАЄ В АМЕРИКУ ІМІҐРАНТІВ, ПЕРЕСЛІДУВАНИХ ЗА РЕЛІҐІЮ

БОСТОН, Месечузетс, 12. лютого. — Федеральний суд допустив нині до Америки неграмотну російську іміґрантку, Жидівку Лібу Зібраницьку, котра приїхала сюди по вичерпанню іміґрантської квоти для Росії. Допущено її на тій основі, що вона втікала перед релігійним переслідуванням зі сторони большевицького уряду та що тим самим її належить право азилю (приюта) в Злучених Державах.

ЛЮКСОВИЙ ПОДАТОК АРХИЕПИСКОПА.

Чеська газета „Соц. Будучност" звідомляє: На оломунецького архиепископа наложено люксусового податку 21 тисяч чеських корон. Податком обтяжено роскішні світлиці його палати. Архиепископ вніс протест до міської управи. Міська управа, після бурхливих дебат, відкинула протест.

ПОЛЬСЬКІ „ФАШІСТИ".

В звязку з „фашістівським" заговором переведено у Варшаві дальші арештовання. Між арештованими є м. ин. урядовець окружної команди поліції у Варшаві. В Лодзі, Кельцах, Радомі і Познані арештовано около 50 осіб, між ними адвоката Пюрковського і поручника Городиського.

Замішаний в акцію П. П. П. (поґотове патрийотуф польскіх) з б. військовим міністром Шептицьким (до них обох звертався гершт і орґанізатор „фашистської" орґанізації інж. Пенкославський, одначе йому орґанізація видавалась надто наївною(!!!), щоби можна оправдати надто суворі і радикальні середники.

„НОВИЙ ЄРУСАЛИМ" В ДАНЦІҐУ.

Ґазети доносять, що від якогось часу стверджено серед данціґських Жидів богато випадків переходу на нову християнську релігію. Неофіти заснували спільну громаду, яка назвалась „Новий Єрусалим". Громада має власну каплицю, над якою приміщено напись: „Ми найшли спасеннє".

ПОЛЬСЬКИЙ СУД НАД РЕДАКТОРАМИ.

Польський суд в Бидґощі присудив редакторів „Deutsche Rundschau" Ріхарта Цонтаґа і Йогана Крузе на 15 і 9 місяців тяжкої тюрми за надрукування в цьому часописи кількох статей, а саме: „Терпіння Німця в Польщі" — „Релігійні недостачі німецьких католиків в Польщі". — „Чи істнує в Польщі конституція?" — та за „Право в Польщі".

ЧЕСЬКА СКРОМНІСТЬ.

В половині січня с. р. в театрі „Комедія" в Празі виставлялась в чеській мові голосна песа російського писменника Анатоля Каменського „Леда", в якій героїня песи виступає перед публікою в цілковитій наготі. В цій ролі ґастролювала жінка автора песи артистка Кострова. Саля театра була заповнена протягом всього часу вистав по береги. Чеська преса однак виступила проти песи з острою критикою і висловила здивованне, що праська поліцийна цензура могла допустити виставу таких „непристойних" пес.

ЛЬВУФ „НЄ ДЛЯ КАЖДЕҐО ЗДРУФ".

До Данціґа причалив недавно французький корабель, який привіз на своїй палубі залогу найбільшого польського корабля „Львуф". Сам човен остав в Шербурґу, бо не міг перебитись через величезні маси леду, які нагромадились на Балтійському морі. „Львуф" остане до весни в Шербурзі.

ПРИЗД УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО ЕПИСКОПА ДО АМЕРИКИ.

Дня 13. с. м. приїхав до Ню Йорку кораблем Беренгарія український православний архиепископ Іван Хведорович. Він був архиепископом на Поділлі, на радянській Україні.

Православні українці кажуть, що є надія, що архиепископ Хведорович зуміє вивести з московської православної церкви, яка тепер розлітається, тисячі тих Українців, які там пропадають. Архиепископ має осісти в Нюарку Н. Дж.

УКРАЇНСЬКИЙ АРТИСТ ПРИБУВ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

До Америки прибув недавно український артист-скрипак д. **Роман Придаткевич** зі Львова.

Він вже у Галичині мав славу яко найвизначнійший тамошній скрипак-артист і давав концерти, на які складались виключно тільки його продукції, а про які артистична критика висловлювалася з великими признаннями.

Як зачуваємо, д. Придаткевич небаром виступить вперве на концерті перед українською публикою в Ню Йорку.

ЧЕСЬКІ ЗЕЛІЗНИЦІ.

По даним міністерства зелізниць чесько-словацької републики довжина зелізничих шляхів виносила 12.254 км. з 3677 паровозами, а 7382 особовими і 93.213 товаровими ваґонами. Зайнятий при зелізницях було 177.000 люда.

ДОЛЯ БЕРЛІНСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ВІЙНИ

Історичний будинок при Липській вул. у Берліні, в якому від 80 літ містилося міністерство війни, — служитиме теперціллям далеко ліпшим, а саме торговлі. Німецьке правительство перебудовує міністерські льокалі на крамниці.

ЩЕ ОДИН ДОКАЗ НЕВИННОСТИ ДРАЙФУСА.

Німецьке міністерство зовнішних справ видає томи дипльоматичних документів, узятих із тайного архіва про німецьку політику за останніх 30 літ. У останньому томі оповіщені документи, які було переслано німецькому послови до Парижа в справі Драйфуса. Із цих документів іще раз потверджується невинність Драйфуса, якого були обвинуватили, що німецьким властям продав французько военні пляни.

СКІЛЬКИ В БЕРЛІНІ ВМЕРЛО ЛЮДЕЙ НАСЛІДКОМ ГОЛОДУ?

Статистичний уряд міста Берліна подає, що в році 1922-ому і в перших місяцях 1923-го року вмерло 103 людей наслідком голоду. То в більшости старі люде, а між ними найбільше жінок. По званню то дрібні пенсіоністи, вбогі люде, швачки і т. п. Одна 68-наслідком голодування, — важила всего 65 фунтів! Статистика не є повна.

НЕ ПЛАТЯТЬ ПОДАТКУ ВІД ЯЗИКА.

Савткаролайнська леґіслятура запросила була недавно на промову мезурського сенатора Джеймса Ріда. Заким Рід мав нагоду заявитися в сенаті леґіслятури, настрій повернувся проти нього. Коли в сенаті піднесено знова се питанне, члени демократичної партії, які противляться його іменованню на кандидата сеї партії при наближаючихся виборах президента Злучених Держав, почали проти Ріда острі промови, в яких один бесідник назвав його зрадником краю, а другий казав, що таких людий, як Рід, треба ставити під стіну та розстріляти...

ХОРВАТИ ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ СЕРБСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА ПАШІЧА З ПРИВОДУ ТОРГУ З ІТАЛІЄЮ ЗА ФЮМЕ

ВІДЕНЬ, 12. лютого. — Провідник Хорватів Стефан Радіч виповів війну старому сербському премієрови Пашічеви з причини, що він підписав іменем Югославії договір з італійським премієром Муссолінім у справі віддачі Італії пристані Фюме.

З уваги на се він поручив 96 хорватським послам, які досі не брали участи в скупщині (парляменті), щоби пійшли до парляменту; получилися з опозицією, повалили правительство Пашіча й уневажнили його договір у справі Фюме.

Радіч каже, що війну виповів Пашічеви не тільки тому, що Хорватія потребує пристані Фюме, але й тому, що умова Пашіча була нечесна, що там були підкупства.

Він каже, що Хорвати мусять повалити перекупне правительство Пашіча, а якби се їм не вдалось, так вибухне революція в Македонії і Чорногорі. Вкінці Радіч зазначив, що Хорватія мала більше свободи під Мадярщиною аніж тепер в Югославії під сербською владою.

(Хорвати мовою подібні до Сербів. Ріжняться головно тим, що вони католики а Серби православні і магометани, а також сим, що вони вживають латинської азбуки а Серби кирилиці. Кромі того Хорвати далеко висше стоять культурою і просвітою від Сербів. Вони розвинулись за 70 літ самоуправи при Мадярщині, а Серби, котрі визволились зпід Туреччини були дуже занедбані і бідні і поступили у просвіті і цивілізації дуже мало в порівнанню із Хорватами .Одначе Серби накидають Хорватам свою верховладу військовою силою і відсі уся ненависть і почин до боротьби).

ПРОМОВА ПРЕМІЄРА МЕКДАНЕЛДА В ПАРЛЯМЕНТІ

ЛОНДОН, 12. лютого. — Новий анґлійський премієр Ремсей Мекданелд виголосив нині в палаті громад промову, в якій зясував політику правительства.

Він заявився за соціяльними реформами у Великій Британії, про які говорив король Юрій V у своїй промові.

Також заявився за будовою нових домів, щоб зарадити недостачі мешкань по містах Анґлії.

Вкінці сказав, що правительство Партії Праці буде все чинне і буде працювати, а не держатись політики успокоювання краю. Уступить воно, казав Мекданелд, лише тоді, як парлямент відмовить йому підпертя у якійсь важній справі.

ХОТЯТЬ ВІДКЛИКАТИ НІМЕЦЬКОГО АМБАСАДОРА

БЕРЛІН, 12. лютого. — В тутешніх урядових кругах заявляють, що німецьке правительство відкличе небаром свого амбасадора у Вашинґтоні д-ра Відфельда. Він по повороті домів буде далі працювати з фірмою Круппа в Рурщині.

Новим німецьким амбасадорам у Вашинґтоні має тепер бути др. Вільгельм Сольф, теперішній амбасадор в Токіо, столиці Японії.

І ФРАНЦУСЬКИЙ СЕНАТ ТОРГУЄТЬСЯ З ПОШАНОВАННЄМ ПАМЯТИ ВИЛСОНА

ПАРИЖ, 12. лютого. — Нині приняв французький сенат резолюцію в честь памяти президента Вилсона.

В резолюції згадано про поміч Вилсона й Америки Франції у світовій війні.

Кількох сенаторів хотіло говорити проти резолюції, але голова сенату не дав їм голосу, кажучи, що він дивується, що вони виступають проти пошановання памяти президента, котрий вислав тисячі молодих людий для оборони Франції.

Потому на знак жалоби відложено засіданне сенату.

ГРОШІ НА ІТАЛІЙСЬКУ КОЛЬОНІЗАЦІЮ ЗАГРАНИЦЕЮ

РИМ, 12. лютого. — Італійське правительство заложило національну кредитову інституцію, яка має позичати гроші на орґанізованне підприємств і кольонізації заграницею.

ВІТОС ЇДЕ ДО АМЕРИКИ

ВАРШАВА, 12. лютого. — Бувший польський премієр Вінценти Вітос виїздить небаром до Америки на аґітацію серед тамошніх Поляків.

Він хоче в Америці виступати проти польських соціялістів.

ВСЕ БУНТУЄТЬСЯ ПРОТИ АПФЕЛЬБАВМА І НАХАМКЕСА

БЕРЛІН, 11. лютого. — З Москви повідомляють, що Чека („чрезвичайка", то є надзвичайна комісія для поборювання „контр-революції") увязнила в Кремлі чотирох членів „політбюра" і „компартії" ізза підозріння в „контр-революції". Імена увязнених Чека держить в тайні.

(„Політбюро" „компартії" — се політичне бюро російської комуністичної партії. Воно надії править і цілою Р. К. П. (російською комуністичною партією) і „совнаркомом" (совєтом народніх комісарів, себто правительством) і „комінтерном" (комуністичним, або третім інтернаціоналом). Коли ж і в тому „політбюрі" бунт, то значить, що нема вже в Росії установи, яка не бунтувалась би проти диктатури Апфельбавма і Нахамкеса).

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КОМІСАР В ЗЕРКАЛІ

МОСКВА, 12. лютого. — Небаром має стати перед тутешнім большевицьким судом бувший голова сибірського „совнаркома" і торговельно-промислового банку А. Т. Красночеков за спроневірення і розтрату державних фондів.

Йому закидають, що він крав державні гроші і видавав на розпусту. Циганським танцеркам кидав золоті монети.

Його дійсне імя Арон С. Тобельсон. Передще він був в Шикаґо адвокатом.

Перед тимсамим судом стане теж його брат Якоб і 5 других спільників. Їх жде кара до трох літ тюрми.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 3, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіти і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НА РОЗЛОМ МАЙНЕРСЬКОЇ ЮНІЇ.

Конвенція майнерської юнії, що покінчилася минувшого тижня в Індіянополисі, малощо не скінчилася скандалом. Конвенція розвязалася серед пекольного крику, гамору та взаїмних обжаловань двох груп конвенції. Предсідатель юнії замкнув конвенцію серед загального галасу.

Що такі сцени не причиняться до розвою організації, загально відомо. Тому слід булоби приглянутися, що довело до скандальних сцен. Зайшли вони підчас послідної точки нарад, підчас інтерпеляцій за членьство Олександра Говата, колишнього голови округа канзаської майнерської юнії. Втратив він був членьство та окружне головство тому, що самовільно викликав був страйк свого округа. Нині він каже, що викинули його з юнії за те, що він боровся проти канзаського стейтового закона про промислові суди та заборону страйків, хоча всі просто юнії, а в тім числі й майнерська юнія, виступали згідно проти сього закона. Закиди Говата проти юнії були звичайною вимівкою вовка, котрий, побитий в овечій оборі, казав, що люди били його за те, що в нього шерсть сіра.

Конвенція, поставивши справу Говата на порядок дня, показала, що вона хоче розглянути її безсторонно. Та на конвенції були люди, які не хотіли її безсторонного розглянення, а які хотіли використати її лишень для інтересів своїх груп. Сими людьми були з одного боку большевицькі агенти, з другого боку прихильники вузких загорілців з Ку-Клакс-Клена, яких разом лучило одно: ненависть до теперішнього юнійного уряду з президентом Джаном Луисом на чолі. На їх чолі станув Френк Фарингтон, голова юнійної організації зі стейту Илинойс, відомий реакціонер, який від довшого вже часу на всі можливі способи кандидує на уряд юнійного президента. Він став генералом для Кленсменів, які ненавидять теперішний уряд за його поперте резолюції, збороняючої доступ до юнії Кленсменам, та большевиків, які все люблять в каламутній воді ловити рибу для московських босів.

Щодо акції большевицьких агентів до розбиття майнерської юнії, то тут немало, хоча бічного світла, кидає на справу недавне розкриття діяльности большевицьких агентів серед німецьких робітничих юній. Генеральний Союз Німецьких Промислових Юній оголосив саме документи про роботу московських агентів серед німецьких юній, з яких виходить, що московські агенти, пробравшися в юнії, вживали свого впливу не на організацію промислової сили робітників, але для організовання комуністичних „ячейок" в ціли розбиття юній та захоплення робітництва під свої впливи. Нема й що додавати, що з сього вийшла лишень боротьба межи двома напрямками серед німецького юнійного робітництва, боротьба, яка вийшла лишень на користь для Штинеса та других великих німецьких капіталістів.

В той спосіб робота московських агентів виходить на одно і в Америці і в Німеччині. Під гучними кличами революції шириться реакцію. Кличами роботи для селян та робітників засланяеться роботу на користь капіталістів. Добре сказав один делегат на майнерській конвенції в Індіянополисі: Панове большевики, ви можете зі спокійним серцем попросити о пособія не лишень Москву, але й властителів копалень в Індіяні.

ЛИТВА І ПОЛЬЩА.

З Ковна (тимчасової столиці Литви) пишуть:

Орган литовських Стрільців „Трінітас" поміщує цікаву статтю, де, обговорюючи сучасне політичне положення Литви і її відношення до Польщі, пишеться:

„Поляки є сильнійші від нас, мають камратів Французів і Латишів, які їх піддержують, і тому Вильни нам добровільно не віддадуть. Тільки силою можемо її відібрати, подібно як Мемель (Клайпеду).

„Ту силу мусимо підготовити і найти приятелів, які-б нам допомогли. Приятелів мусимо шукати серед держав, яких інтереси сходяться з нашими, а ними є Росія і Німці.

„Тут йде о нашу честь. Всі, почавши від сойму і автономічних рад аж до одиниць, повинні взаїмно себе підпомагати. Треба вкінці довірити своїм силам і шукати розвязки виленської справи, бо 12-та година вже бе".

Литовці так як Українці добре знають Поляків, бо таксамо перебули з ними криваві часи. Вони знають, що з Поляками ніколи не можуть жити добре разом. Могли-б жити добре тільки окремо, як Польща буде тільки сама в собі лише польська, а Литва і її сусіди будуть мати силу, щоб їй казати сидіти тихо.

Тільки Литовці мусять за союзниками глядати передівсім там, де вони все були і вже є, а не там, де сподіваються, що можуть бути. Німеччина і Росія не дуже будуть вважати на Литву, коли вони між собою порозуміються, бо вони обі собі вистарчать, але є природні союзники Литви — Україна і Білорусь. Ті ніколи не погодяться з Польщею ані не згодяться, щоби Польща панувала над другими народами. Найпевнійші союзники проти Польщі — се Україна, Білорусь і Литва. Вони все і всюди повинні іти разом і не тільки проти Польщі, але й проти Московщини і все бути готові, щоб у огні, який може счинити Німеччина і Росія, вони не згоріли, а вийшли з нього цілo яко вільні самостійні й обєднані національні републики.

В МОСКОВСЬКІЙ ПСЮРНІ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

—o—

Московські газети повні звістками про гризню, котра ось уже третій місяць відбувається між московськими большевицькими псами в т. з. Політбюрі, сім найвищім органі управління СССР. Що звістки сі не з пальця виссано, свідчать тривожні статті московської „Правди" й її лайки на адресу т. з. „рабочей опозиции". Вже давно до жадібного на такі чутки емігрантського вуха доходило, що не все гаразд на червоній від людської крови комуністичній псюрні, але спочатку кожний емігрант ставився до таких чуток із цілком зрозумілим застереженням, бо не раз виявлялося, що їх або виссано з кореспондентського пальця, або навмисне пущено большевицькими агентами за кордоном з певними цілями.

Тепер зовсім щось инше. Розкол і нелади в самім серці РК. Партії набрали через самих большевиків такої сили й такого розголосу, що найскептичнійший з сторонніх людей бачить, що се вже в „всерйоз і надовго". Правда, відома приказка каже, що свої собаки помиряться, а ле вданім разі йде колотнеча за такий московський маслак, на котрім вельми тяжко погодитись: занадто вже багато пролито за його здобуття людської крови й сліз. Маслак сей — **влада**.

Як відомо, червоний московський цар Ленін упав, розбитий не білогвардійцями, а прогресивним паралічем від сіфілісу. Його наступником вважали всі рядові комуністи не кого иншого, як Лейбу Троцького, та і він сам так думав. Але самодержавна трійка з Політбюра, т. т. Каменев (Розенфельд), Зиновев (Апфельбаум) і Сталін (Грузин) зовсім не схильна була „поступитись першим місцем і не вважала для себе за конечне визнати Троцького абсолютним монархом, яким був Ленін". За ними йде й більшість инших комуністів „старої гвардії", а в першу чергу наймогутнійший з усіх, голова Чеки Фелікс Дзержинський, хоч лютий кат і убивця імператора Миколи II Білобородів, пристав до „опозиції", себ-то до Троцького. Отже маємо розкол не тільки в ЦКомітеті РКП, а навіть серед самої Че-ка.

Тепер уже не таємниця, що „тимчасова хороба" Л. Троцького — цілковита фікція, бо хорий Троцький, що з 7-го падолиста не виходив ніби на люди, брав активну участь в щоденних засіданнях Політбюра, котрі тяглися аж два тижні до 7-го грудня (Руль", Н. 937). „Троцький в Політ бюрі лишився при особливім погляді, хоч і підписався під резолюцією про **новий курс** у партії. А потім, ігноруючи Політбюро, почав розсилати особливі листи до „дорогих товаришів", а в них критикував поведінку Політбюра і трійки — Каменева, Сталіна та Зиновева". (Ibid.)

„Партія підійшла до серйозного повороту на своїм історичнім шляху, — пише він в однім із своїх листів („Правда", 11-го грудня). Вчуття недуги в партії, вчуття того, що партійний бюрократизм загрожує завести партію в сліпий кінець, зробилося сливе загальним. Почулися перестережливі голоси..." І далі: „насамперед **повинні бути усунені** ті елементи котрі при першім голосі критики, заперечення, протесту мають нахил вимагати показать партійний квиток, щоб потім розпочати супроти незадоволеного репресії. Новий курс повинен початися з того, щоб у апараті всі відчули знизу й до верху, що **ніхто** не сміє тероризувати партію". Так пише Троцький тепер і тут же таки відважно кидає виклик своїм колегам по Політбюру, а в першу чергу Каменеву, Сталіну і Зиновеву, нагадуючи, що не всі марксисти виявили себе вірними большевизмови Маркса, і робить здогад, що і не всі ленінoвці виявлять себе на висоті заповітів Леніна, і демагогично апелює супроти „старої гвардії" большевизму до комсомальської молоді. („Руль", Н. 937).

У відповідь на листи Троцького, Сталін і Зиновев мобілізували всі свої сили, щоб дискредитувати непокірного. Вони оповістили його на ввесь С ССР большевиком другорядного гатунку і обвинили **„в політичнім банкротстві і в нахилови до меншевизму".** („Правда", 21-го грудня). З сього часу в „Правді" що-дня розпочато друковання ворожих до Троцького заміток. Всі ж незадоволені і взагалі всяка опозиція серед комуністичної партії звернула свої надії на сього „обидженого" героя червоної армії і почала обеднуватись коло його імени. „Отже,— пише „Руль", — червона Москва тепер клекотить і нуртує вибухами, вижидаючи на поверхню бурхливих політичних усобиць імя Троцького.

З відомостей большевицької „Правди" виходить, що сили „трійки" Політбюра, з одного боку, і опозиції проти сієї трійки розподіляються так. Ячейки при військових установах на боці опозиції (себ-то з Троцьким проти Зиновева). В число опозиційних ячейок входять: „загальне зібрання ячейок військової академії, загальне зібрання ячейок московської військової округи, загальне зібрання комуністів окремої ескадри танків, 1 і 2 легких фльотилій, 1 важкої фльотилії, 2 кавалерійського автопанцирного дивізіону, панцирного потягу № 28 і т. д. До опозиції прилучаються політуправління московської військової округи, штаб 70 Н („чини особаго назначенія") тієї ж округи, та управління війська окремого призначення тієї ж округи. З невійськових установ і організацій в опозицію між иншим входять: ячейка московського латвійського центрального комуністичного клюбу, ячейка народного комісаряту внутрішніх справ. Характеристична деталь: до опозиції прилучилась і ячейка рабфака (робітницького факультету) імени Бухарина, хоч сам Бухарин іде разом із Зиновевим.

За трійку (себ-то з Зиновевим проти Троцького) висловлюються переважно фабрично-заводські ячейки, але вони саме й складаються з найбільш залежних від начальства ячейок. Госполітуправління (Чека), коли вірити „Правді", прилучилося також до Зиновева та Бухарина, — і таким чином не тільки стало проти своєї головної підпори — ЧОН'а і загонів окремого призначення, а разом з тим і проти нар. ком. внутр. справ. З військових установ за Зиновева висловилась вища військово-хемична школа командного складу.

Приватні відомости говорять, що значні промовницькі сили опозиції виїхали в провінцію. („Дни", № 351).

С. Ч.

ШКІЛЬНІ ЗШИТКИ — З СТАРИХ АКТІВ

Міська управа м. Мерсбурга над Боденським озером передала свої старі, лише з одного боку записані акти народній школі. Школа робить із цих актів шкільні зшитки для ужитку школярів. Як звісно в Німеччині й инших краях Европи з причини дорожнечі батьки не в силі справити своїм дітям книжок, зшитків і шкільних приборів, бо на це не вистарчила би їх платня.

ЖИТТЄ В КИЄВІ

Берлінський російський дневник „Руль" ч. 946 містить уривок листа з Киева, який подаємо в перекладі:

В нашому життю багато змін на гірше в звязку з катастрофальним фінансовим положенням. Приходиться продавати рештки меблів які вдасться ще вирвати. На жаль майже все пропало тому, що частина розграблена, частини не повертають ті, котрі взяли для збереження, а частину забрав „Собес" (радянська спілка безробітних), якому передано все, що лише можливо було забрати в старого буржуя. Недавно я чув, що в проекті є видання пояснення, що всі меблі, які находяться в націоналізованих мешканях — а всі доми націоналізовані — є власностю держави. Таким чином можливо що нас примусять платити за найом наших же меблів, як вже примусили платити за найом музичних інструментів. Як бачите неп (нова економічна політика) зайшов у нас недалеко і в деяких випадках уступає місця старим комуністичним струям. Зрештою вже в минулому році моє недовіря до непа було настільки сильне, що я не важився винаймити дому. Тепер я цього дуже жалую, бо мав би дохід в сумі кількох соток червінців замісць того, щоби платити, як я це роблю, за своє мешкання. Я думаю, що Вам відомо, що таке червінець. Це — незвичайно дотепний винахід. Ціну його держава нормує покищо дуже легко та елястично. Червінець це папірець, на якому написано: „1 червонець—стольким то долям чиставо золота, но на золото не „обменівается" Між тим, він має на біржі ціну 25—30 відсотків більшу від золота і сталої чужодержавної валюти. Від того часу, як введено в нас тверду валюту, заробити гроші є незрівнано важче як перед тим.

„ЧИСТКА" ВІД ТИХ, ЩО „ПРИМАЗАЛИСЯ"

Контрольна комісія київського „губкому" розглядала, як подає московська „Правда" справу бувшого підполковника царської армії, В. І. Панкова що скривав своє контрреволюційне минуле і „примазався" до комуністичної партії. В 1905 році Панков був головою Союза Руского Народа в Александровську, Володимирської губернії. З власної волі Панков вислав ешалон артилерії для здавлення грудневого повстання московських робітників. В 1915 р. згідно з його словами в нього збувся перелом, що виявився його участю у виборах до російських установчих зборів („учредітельное собраніе") в ролі ес-ера. В 1918 р. Панкова призначено начальником повстання одної дивізії: В 1920 р. Панкова принято в члени „компартії". Свою минувшину вдалось йому заховати і в часи прочищування партії. Останніми часами працював він в Киеві у війсково-інжинірській школі. Контрольна комісія рішила виключити його з партії назавсіди.

ПОМЕР ЖОВНІР З ЧАСІВ КАТЕРИНИ ВЕЛИКОЇ.

Фінляндські газети звідомляють, що недалеко Полоцка на литовській границі помер чоловік на 168 році життя. До кінця життя заховав духову і фізичну силу. Родився 1755 р., був салдатом за часів цариці Катерини Великої, служив іще за царя Олександра. Брав участь у битвах під Авестерліцом, Фрідлендом, Бородіном і т. д. Микола І. визначив йому платню, яку одержував і за часів наслідників цього царя. На 93-ому році оженився втрете. З цією останньою жінкою жив 15 літ. Вона привела йому на світ 3 дітей.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Петра і Павла, від. 27, повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 3. годині пополудни в неділю, 17. лютого в парохіяльній школі під ч. 93 Вен Бюрен ул. На порядку нарад важні справи. Кождий член повинен явитися і привести своїх знакомих, щоби вписались до У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — И. Лешків, предс.; В. Гладкий, секр.

МАКАДУ, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 7 повідомляє, що звичайний мітинґ відбудеться о годині 2:30 попол. в неділю, 17. лютого в церковній гали при Вест Елейн ул. Нових членів буде приниматись без вступного, тож приступайте коли маєте нагоду. — Д. Капітула, предс.; П. Пухир, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370 повідомля, що мітинґ відбудеться о 2. годині попол. в неділю, 17. лютого в церковній гали під ч. 127 Парк ул. На порядку нарад суть важні справи полагодження, отже просимо явитись на час. — М. Довгий, пр.; І. Хабінець, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляється членів тов. ім. Івана Франка, від. 83, що мітинґ відбудеться в неділю, 17. лютого, о годині 2. попол. під числом 847 Н. Френклин ул. Присутність кождого члена пожадана. Буде вибиратися балевий комітет. — Р. Караїм, предс.; Р. Карбівник, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130 повідомляє членів, що місячний і надзвичайний мітинґ відбудеться в суботу, 16. лютого, точно о 8. годині вечер. Проситься всіх членів конечно прибути, бо суть важні справи до полагодження, а особливо проситься привести нових членів, котрі будуть мали нагоду вступити до У. Н. Союза без вступного. — І. Солтис, пр.

ГАМТРАМК, МИШ. Отсим повідомляється членів тов. Згода, від. 20, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. лютого о годині 1. пополудни в салі Української Хати під ч. 2240 Ґрейлінґ Евню. Обовязком членів прийти і притягнути знакомих, хотяйби на шнурі. Не тільки тому, що то своя організація, але коли порівнати, то і дешевша від чужих. Ще сей місяць приймаєся без вступного до У. Н. С. і до товариства. — Т. Ломака, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Т-во Подільська Січ, від. 8, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що місячний мітинґ буде в неділю, 17. лютого о годині 4. попол. в церковній гали при Честнат ул. Кождий член повинен явитися і заплатити свої місячні вкладки, а також принести гроші за тикети на баль. Ще сего місяця принимаємо нових членів до товариства і до У. Н. Союза без вступу. За нового члена платимо доляра нагороди. Хто приведе більше нових членів, той дістане більше долярів. Пригадуємо членам, щоби дали записати свої діти в члени У. Н. Союза за 25 цнт. на місяць. Неявившийся член заплатить кару після ухвали. — В. Мандзій, предс.; С. Пилипишин, секр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Бр. Успенія Пресв. Богородиці, від. 61, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітинґ відбудесь в неділю, 17. лютого о годині 2. попол. в гали Т. Королевята. Проситься всіх членів явитись на сей мітинґ, бо маємо важні справи до полагодження. Неявившийся член підлягає карі 1 дол., а урядник 1.50, виключаючи тих, котрі бувають задалеко від Лейтроб. Також припоминаєсь членам, що на річнім мітингу вибрано слідуючий уряд на 1924 рік: П. Марутяк, предс.; М. Медвідь, з. пр.; С. Королевят, кас.; Д. Шафран, з. кас.; Т. Королевят, секр.; М. Батюк, з. секр.; надз. хорих: Д. Королевят; М. Медвідь і М. Батюк, контрольори; М. Бобер, дверник. — П. Марутяк, предс.; Т. Королевят, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, подає до відома всім своїм членам, що на річнім мітингу, котрий відбувся 20. січня, зістав вибраний слідуючий уряд на рік 1924: О. Шараварко, предс.; О. Костюк, секр.; М. Процько, кас.; Н. Віютишин і В. Шляхтянчин, контрольори; В. Мадай і Г. Петрівський, доз. хорих. Мітинґи будуть відбуватися кождої неділі по 15-тім в церковній гали. Рівнож звертається увагу родичів, котрі мають свої діти в У. М. Союзі, щоби старалися точно платити вкладки кождого місяця, а не так як се практикуюсь дотепер. Задля ведення практичнійшого діточого відділу, на найблизшім мітингу буде вибраний осібний опікун, а заразом і секретар відділу дітого, тому проситься всіх членів явитись на мітинґ. — О. Шараварко, предс.; О. Костюк, секр.; М. Процько, кас.

БОФАЛО, Н. Й. Бр. св. о. Николая, від. 127 повідомляє, що мітинґ відбудеться по Службі Божій в неділю, 17. лютого в церковній гали при Fillmore і Oneida St. На порядку нарад заложення діточого відділу. — А. Грех, предс.; П. Володка, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО УКР. НАР. СОЮЗА!

РОСІЙСЬКІ Й МАДЯРСЬКІ МОНАРХІСТИ

Берлінська ес-ерівська російська часопись „Дні" оголошує низку доказів на тісні взаємини російських еміґрантів-монархістів з ославленою мадярською реакційно - монархістичною орґанізацією „Пробуджених Мадяр". Перші звязки навязано ще в 1921 р. на підставі порозуміння кн. Ґоліцина Муравліна з Гортім у Будапешті.

Правительство Гортія дало військовому аґентови Вранґеля чималі кредити для орґанізації московських офіцирських відділів, які рекрутовано з московських еміґрантів у Болгарії і Сербії. Головним аґентом тієї московсько - мадярської монархістичної орґанізації був у Білгороді генерал Коміссаров, який тепер є на службі у большевиків та якого недавно арештовано в Берліні за постачання німецьким комуністам зброї за гроші совєтського уряду.

При ньому найдено велику силу компромітуючого матеріялу, м. і. докладні пляни розложення югославянської армії, ріжні прелімінарі військових інтендантур, артилерійські нариси і т. п. У свій час, при компромітації Коміссарова в Білгороді, зацитькано всю справу й лише усунено Коміссарова з Югославії, при чому своє спасення завдячував Коміссаров переходові на службу до большевиків. На конґресі ортодоксальної церкви в Карловицях під фалшивим пашпортом на імя Бертона вигринув один з голосних орґанізаторів „Пробудженої Мадярщини" капітан Екгарт, шурин Гортія.

Там у ґоловній кватирі колишньої кримської армії Вранґеля вироблено плян спільного виступу мадярських і російських монархістів проти Югославії. Авантурники рахують на успіх евентуального повстання угорського населення Банату, невдоволеного з білгородського уряду. Очевидно, що ди тих плянів аґенти спільної орґанізації стараються втягнути й московських козаків і офіцирів, хоча ці останні безумовно мусять бути вдячні Югославії за опіку. Саме тепер ідуть знову жваві переговори між мадярськими й російськими монархістичними колами за леґалізацією і реалізацією проти югославянської угоди. У тісному звязку з цією справою є військова конвенція Угорщини й Баварії, яка особливо має бути по нутру ославленому чорносотенцеві Меркову II., саме який ось найшовся на чолі найвищої ради монархістів. Тому автор, що подає оті ревеляції, кличе до великої обережности й готовости на всякі можливі авантури з боку монархістів у найблизщих місяцях.

ДОПИСІ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Звіт з віча в справі допомоги рідному краєви.

І нашу малу громаду відвідав делеґат старого краю гр. В. Целевич. За його труд і на сьому місці наша громада складає йому щиру подяку.

Хоч належно не приготовані ми були — то все таки наше віче відбулося при великій скількости місцевого укр. громадянства — і то без ріжниці партійної приналежности.

Віче відкрив голова місцевого запом. комітету Ст. Лемішка. — На провідника запропонувано гр. Мих. Чагарина, а на писарів Вас. Борака і Мих. Гая — та всіх трох одноголосно принято.

Гр. М. Чагарин подав до відома порядок віча і попросив референта гр. В. Целевича починати бесіду.

Про нашу укр. Вунсакет-громаду почав бесіду. Говорив про те, що в 1919 році, по відступі нашої Армії, коли тюрми заповнено нашими людьми, яких не було кому ратувати ні нагодувати — тоді перша укр. Вунсакет-громада подала руку із заокеану. Подала братню руку-поміч і у найгіршій хвилі обтерла сльози і улекшила страждання нашим мученикам.

Передав подяку усіх із рідного краю, яким наша укр. громада помагала і помагає. Згадки про нашого героя Ст. Федака і його привіт зробили велике і сильне враження.

В рефераті змалював похід Ляхів на наш рідний край і методи нищення нашого народу. — Даремні зусилля Ляхів! Тюрмою не відстрашили, муками не видерли любови до свого рідного народу і землі, а зеднали нас до борби за свою волю. Борба нескінчена. Страх перед червоним когутом і несподіваною смертію недає спокою ні панам, ні мазурам, ні польським робітникам...

Забрали землю ,відняли роботу — і нестало у них спокою. Серед моря українського потамають — або і вже втікають звідки приплили. У борбі наш народ загартувався і сказав собі: дальше! усі до борби! — кому дорога батьківщина і наш народ, той за печею не остане!

Там дають своє життя і майно — а ми? Чи ми відцуралися вже свого?

І нам дорога наша Україна і ми, рука у руку, підем! Хоча на чужині — незабуваємо про рідних і помагаємо у визвольній боротьбі. Спочати несміем аж ціла Україна буде нерозділена і вольна.

По рефераті збірка дала 72.20 дол.

Слідували запити і пояснення — а опісля віче ухвалило вислати привіт Ст. Федакови і дарунок грошевий.

Відспіваннем укр. національного гимну покінчено віче.

М. Чагарин, пров. віча; **Василь Борак і М. Гай,** писарі.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

СПОГАДИ, ЩОДЕННИК ТА ЛИСТУВАННЄ.

I. том.

СПОГАДИ.

II. (1861—1869)

(3)

Моє виховання. — Чабани та підпасичі. — Як я проводив літо й зіму. — Природа: степ, звірі, птацтво. — Мій перший учитель.

Вийшовши в одставку, батько мій оселився в Перешорах і цілком віддався господарству, в якому йому, як кажуть, дуже щастило. Але не щастило йому в родинному житті: з матірю у нього зачались нелади, які скінчились нарешті тим, що мати моя переїхала в Ананів до своєї матері і не хотіла вже вертатись в село. Вона дуже хотіла взяти до себе і старшого брата Івана, але батько не дав їй жадної дитини і ми всі троє лишились при ньому. Незадовго перед тим сестра батькова, Евдокія Івановна, розійшовшись з своїм чоловіком, хорунжим Азовського Козачого Війска, Методієм Бачієм, родом з Пирятинщини, оселилась у мого батька, з своєю дочкою Настею, старшою за мене років на три. Кажуть, що мати моя вимагала, щоб тітка не жила у нас, але батько не хотів розлучитись з незвичайно працьовитою, досвідченою господинею, що ще в діда заправляла великим господарством, бо бабка моя Тодосія рано осліпла, чи як у нас кажуть, отемніла. Мати-ж моя, міська панянка, що скінчила одеський французький пансіон, нічого в господарстві не тямила, не любила його; вона воліла грати на своїм, вивезенім з Марселю фортепіяні, вчити нас французької мови та плести гачком штучні мережані плетива.

До матері в Ананів ми часом їздили з батьковим льокаєм та сестриною нянькою. Та я неохоче туди їздив, бо там я чув тільки нарікання на мого батька та тітку, що вони неосвічені мужики, не вміють жити по людському, а тільки й знають, що від світання до смеркання гасати по отому осоружному господарству, що вони загубили її вік молодий і т. д. Від нас, дітей, вимагалось співчуття і тим ставили нас в ніякове становище, гірке почуття від якого у мене зосталося на ввесь вік. Брат, навпаки, дуже горнувся до матері і французькою мовою, думаючи, що я не зрозумію ,скаржився мамі на батька та тітку. Коли наставав час відіздити в Перешори, то брат з матірю за слізьми й світу не бачили, ми-ж з сестрою були байдужі, тільки добра бабуня вабила нас своїми пестощами та ласощами і мені незрозуміло було чого то всі не любили таку добру бабуню, а батько свою тещу не инаше називав, як „Стерво Давидовна", натурально поза очі, бо він з нею ніколи не сходився, після того, як вона забрала до себе мою матір.

Батько, занятий господарством, справами (треба сказати, що він уважався ліпшим у повіті знавцем законів, а тому до нього раз-у-раз приїздило багато людей за порадою), не мав часу звертати на нас уваги і ми були (називалося) під доглядом тітки; але це почасти можна було сказати хиба тільки про сестер, ми-ж з братом росли собі зовсім самопасом, а почасти під доглядом батьківського „камердинера", як називали його приїзжі гості. Звався він Павлушою, хоч вже був не дуже молодий і мав зо скількоро дітей; двірські парубки звали його дядьком Павлушою, або навіть і Павлом Івановичем; на призвіще він був, як і знаменитий французький історик Оляр, бо певне був румунського походження. Завжди одягнений в потертий, чорний батьків сюртук, в широчезні сині китайкові штани, він був дуже веселою і милою людиною; знав багато казок, приказок, чудово танцював, грав на сопілці та гайді, зробленій з суцільної козячої шкури; був завжди привітний до нас, як і ми до нього, але двірські наймити „арґатня", як він їх називав, не любили його і вважали за панського посіпаку та підлизу, хоч здається, безпідставно, бо він часто покривав їх перед батьком. Всі сусіди й гості теж добре ставились до Павлуші і приїздючи, роз-у-раз питалися, як його здоровля, як йому живеться і т. д. На це він осьміхаючись, незмінно відповідав:

— Отак раз пан питав Івана — чи було тобі, Іване, коли добре?

— „А було, пане, тоді, як женився: тоді був убранийш наїдений, напоений; так було в суботу, в неділю, в понеділок та ще у вівторок, а як прийшла середа, як вчепилась біда, то й досі одна!"

Як тільки починалась весна, то нас з братом уже мусів Павлуша розшукувати на обід. Зранку, поснідавши молошною локшиною, чи затіркою, або молоком з рижом і взявши з собо-ю по шматку колача з маслом чи салом, ми з братом рушали до овець. Під час обкоту вівці приходили на ніч додому в кошару, а ті, що з малими ягнятами, паслися коло дому. Їх доглядало зо скілька хлопчаків на чолі з старшим чабаном, в постолах, мишинах (шкуратяних штанах), обвішаний всякими причандалами: джермарами (пінцет, яким вибирають черви з рани), пущадлом, яким пускають вівцям кров, ріжком з перепаленим синім каменем та баклажкою з дегтем для ран. Коли вкотиться вівця, то її відділяють і стежать — чи вона приймає ягня, чи добре глядить його; коли добре, то її пускають у перший „саґмал" (клясу), потім переводять в другий, в третій і нарешті, коли й ягня добре знає свою маму, пускають у великий „кирд" (гурт), між „ґроси" (ще кітні вівці), що ходять вдень далі в степ. А коли вівця не приймає ягняти, то її закидають в кучку (тісну клітку, щоб вона звикла до ягняти, а коли й тоді вона не дає ягняті ссати, то її в кучці привязують за шию або за роги, коли вони є, і плекають ягня силоміць. Кожного „саґмалу" на пастовні доглядає хлопець, і ми з братом ходимо від саґмалу, копаємо й їмо „брандуші" (просвиренки), спиняємося коло того саґмалу де нам наймиліщий хлопець і там граємося. Особливо втішно було дивитись на маленьких ягнят, коли вони зберуться всі гуртом окроме від своїх матерей і почнуть гуртом гратись та бігати, наче діти; а ще втішніщі козенята, коли вони підскакують і виробляють ніжками всякі піруети; не дурно чабани їх називають чортинятами.

Раз оттак ми загралися і не помітили, що вівці зайшли далеко; коли раптом всі вони кинулися бігти до нас, ми посхвачувались на ноги і побачили, що великий сивий пес вхопив ягня і подався в долину; ми наробили крику ,вибігли від кошари собаки а за ними й чабан. Коли я довідався від хлопців, що то не пес, а вовк то у мене й ноги потерпли і я не міг поспіти за братом, що побіг за чабаном; через якийсь час я побачив як вовк, перебігши долину, вискочив на другий бік яру і подався на гору, за ним собаки, а за ними і чабан верхи на коні. Як тільки собаки почали наздоганяти вовка, то він покинув ягня і скрився за гору, а за ним і собаки. Чабан добіг до ягняти, взяв його і вернувся до кошари; ягня було мертве. Коли чабан облупив його, то виявилося, що шкурка була цілою і тільки на мнясі, з обох боків тулубця було по дві синьо-червоних плями; чабан пояснив, що вовчиця (він пізнав її по вимені) була стара, бо замісць іклів (кливаків) у неї були самі пеньки, що не прокусили шкурки, а тільки задушили ягня. — „Десь здалеку вовчиця, пояснява чабан, бо коли у неї є вовченята, то вона близько не робить шкоди, щоб роздратовані люде не прийшли і не повбивали вовченят."

Нескоро, нескоро поверталися собаки з повисолоплюваними язиками наче незадоволені, що їм не вдалося догнати вовчицю.

Треба сказати, що в ті часи вовків та взагалі всякого звіря водилось по степах гибель. Тоді тільки рівний степ орався, та й то не раз-у-раз, а поорють його скілька років, а потім покидають на переліг і скілька років косять на йому сіно, а хліб сіють на свіжім полі, потім знов орють перелоги; схили-ж гір, косогори над долиною Кучурґану та балками були споконвіку неорані і вкриті густо, густо, як повстю, мичкою, тирсою, ковилою (шовковою травою) та всякими пахучими травами, як чебрець, кукурузки (бабки), а по низинах полуничником так густо, що в інче літо і ноги мокрі від подушених полуниць та суниць, бо не найдеш бувало місця деб ступити не на ягоди. А тирса в балках була така довга, що з неї виплітали налигачі (воловоди) та волоки до возів і, коли їх в суху погоду одволожувати водою, то вони довго служили. В безсніжну зіму та весною цілинний степ зеленів, як рута, а вже в червні ставав бурим, аж жовтим, наче пісчана пустиня і тільки по низах та балках виростала така трава, що можна було косити, але сіно цілинне не добре, тверде, хоч і дуже пахуче і його не можна рівняти до переложного, періюватого, а тому цілину рідко коли покидали на сіно, а пасли на їй худобу, а старник весною випалювали, бо гострі остюки в ковили (шовкової трави) набиваються вівцям у вовну і навіть ранять тіло.

Любив я дивитися як випалюють степ: пообтягають плугом борозни, навколо того степу, щоб вогонь не досяг скирд старого сіна на перелогах і запалюють суху траву заме під вітер; вогонь швидко з тріском біжить за вітром і лишає за собою вигорілий степ, з якого повтікало все живе, як що встигло, а через тиждень степ знов, як рута зелений Вівці на такій цілині пасуться з ранньої весни до глибокої осени, а в малосніжну зиму, то й цілу зиму гризуть калдани, комиші (торішню траву) і тільки на ніч заганяються зимою в кошару, щоб часом вночі не знявся вітер і не загнав їх безвісти. У фуґу, заверюху (хвищу) вівці йдуть собі за вітром і коли чабани не зможуть крутити їх на місці, щоб втолочувати під ногами сніг, то вони часом Бог-зна куди зайдуть за ніч; або зажене їх вітер у балку і замете снігом так, що доводиться другого дня їх відкопувати, а коли заверюха затягнеться надовго, закидає їх глибоко, то вони траплялося живуть під снігом і по тижневі, тільки вовну обідять та ягнята поскидають, а не померзнуть, бо під снігом тепло.

Глибокі балки були подекуди зарослі низькорослою дубиною та берестиною і таким густим терном, що через них ні проїхати ні пройти, тільки сподом поробила ходи всяка звірина — вовки, борсуки, тхорі, — а лиси плодились на високих горбах, щоб їм видко було [illegible] вовк, чи людина, щоб лисенята, що граються на сонечку, могли заздалегідь поховатися в свої штучно заплутані нори. На високих горбач плодились тоді і дуже корисні величезні полози (жовтобрухи), з поріддя удавів, що живилися мишами, оврашками (сусликами), хомяками, зайченятами та иншими шкідниками-гризунами; бували такі полози довжезні та грубезні, як полудрабки у возі. А скільки всякого птаства випложувалося на степах: журавлі (веселки), табуни бронзових великих як індики дрохв, перкосів (хохітва, стрепети) завбільшки, як кури, табуни куріпок, що вже про перепелів і казати нічого. Найсторожкіщі з них перкосі та дрохви: рідко кому вдавалося застрелити їх, за т епізно в осени, в ожеледь (гололедицю) коли у них пообмерзають крила, їх десятками забивали люде палицями. А наймиліщою пташкою мені завжди були жайворонки: ще сніг не зійшов з землі, а вони вже високо в небі, наче висять на невидимій ниточці, виспівують свою чарівну пісеньку, яка була мені далеко миліща за прославлений поетами спів соловейка. Але найбільше я любив, та й досі люблю, місячної літньої ночі слухати архестр міліярдів степових коників-цвіркунів; музика їхня така чудово-ніжна й гармонійна; що здається, слухав би та й слухав. Блукаючи по степах ми часто знаходили гнізда всяких птахів і часом забирали їхні яйця і підсипали під квочку або під индичку і часом вилуплювалися і якийсь час у нас у нас проживали дрохвинята, а журавлів було зо скілька зовсім свійських, але під осінь всі вони тікали у вирій. Часом приносили нам чабани маленьких зайченят, лисенят, борсученят, вовченят, але ми їх вигодувати ніколи не могли, бо раз-у-раз їх подушать було батькові хорти. Сам батько ніколи не полював, а прикащик (економ) або Павлуша, часто, сівши на коня, їдуть було з хортами в степ і привозять зайців або лисів.

Коли кінчався обкат і вівці ночували в степу, то ми рідко до них навідувались, хиба з Павлушою, а коли батька не було вдома, то там часом і заночовували. Любив я ходити до овець їсти там мамалиґу (кулешу) з пастрамою (вяленою [illegible]) та п [illegible] з козячим молоком; в котизі (віз з будою вкритою овечими шкурами) майже раз-у-раз бували дуже втішні, дикі, мов вовченята цуценята)щенята), яких здіймали з котиґи до суки тоді, коли котиґа ставала на полудень, чи на вечерю і хлопець варив мамалиґу або галушки, а собакам — латуру з просяної чи ячмінної дерті і годував їх з „єлика" (корита), стоячи над ними з ґирлиґом, щоб не грезлись.

Любили ми з братом ходити й до свинаря та їздити верхи на кабанах, а найбільше любили такий спорт: підемо до табуна коней, посідаємо на найсмирніщих і, вчепившися один одному обома руками в чуба і держучись босими ноженятами за конячий тулуб, силкуємося стягнути один одного до долу; коні собі пасуться а ми тягаємось, поки обидва не попадаємо на землю, але ніколи коняка бувало не вдарить, хоч і підкотишся їй під ноги, а бережно переступить тебе. Але раз оттак упавши з коня, я вивихнув (вибив) руку в плечі; зараз Павлуша побіг за костоправом, сліпим Колею Полтарескулом і той ростер мені плече горілкою з милом, натягнув руку так, що я мало не зомлів від болю, а тоді обмотав звихнуте місце прадівом з яешним білком і з такою твердою, як луб, повязкою я ходив якийсь час, поки костоправ не розмочив її і не зняв. А коли бувало заслабнеш чим, то приходить баба Кіндратиха, ростерає (масує) кістлявими руками теплою оливою та примовляє (гіпнотизує):

„Біґ пес через овес, як не вадило псові, так не валити-меї й рабу Божому" такому то і т. д.

Коли-ж болить живіт, то візьме горщицок, запалить в йому віхоть клоччя, намоченого в спірті і швиденько прикладе до живота, то горщик так і втягне в себе ввесь живіт і... помагало.

Ні діфтеріту ні шкарлятини тоді ще не було, ці хвороби зявилися у нас, як доказано, тільки після Турецької війни 1878 року, і почали видушувати по селах дітей; перше діти по селах мерли тільки на віспу, бо тоді рідко ще хто прищеплював, а у нас віспа була щеплена.

(Дальше буде).

ВЕЛИЧЕЗНІ ВТРАТИ.

Річно тратиться пять міліонів долярів на пару ужиману свиставками на американських колях, після оречення експертів які дораджують зменшенне скількости всіх свистанок на льокомотивах, підвищення їх ... перевидного голосу і уживання їх на ... Глубоке дерево, потрібне ... тратять річно 140 міліонів стіп будівничого дерева, позаяк публика хоче його купити тільки в паристих довгостях. Однак жаден експерт не може означити скільки міліонів тратиться річно через утрату заробітків, спричинену хоробами виникаючими з жолудкових забурень. Ся втрата може бути зредукована лишень через сильне запобігання хоробі. Першою і найважнійшою річю є докладне вичищення внутренностій. Трінера Гірке Вино чистить кишки і держить їх в чистоті. Регулює працю внутренностей, додає апетиту і змцнює нерви. Тепер по Новім Році Ваш аптикар або доставця лікарств є добре заосмотрений в запас Гіркого Вина Трінера, Трінера Лінімєнту, котрий є певним середником на полекшу больови, знаменитий лишень тим, котрі терплять на ревматизм або невральгію, а також Трінера Линодивель Кашлю, котрий є дуже пожиточним в тім сезоні.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць січень 1924 р.

НОВИЙ ВІДДІЛ:

Товариства ім. о. Миколи Стефановича в Бофало, Н. Й.

В. 299. Горгота Василь, Гура Юрій, о. Курило Конст., Прислівський Михайло, Соколовський Іван, Сидорович Іван, Синкевич Іван, Судин Петро, Сукманевський Панько, Заремба Осип.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Гоєць Петро, Німий Григорій, Стрясольский Іван.
В. 5. Самбор Дмитро.
В. 7. Чесляк Іван, Чесляк Анна.
В. 8. Бабій Іван, Доскоч Іван, Матищевський Іван, Смеречняк Іван, Титар Іван.
В. 11. Коломиець Микола.
В. 21. Чубиняк Микола.
В. 22. Пасецький Володислав.
В. 24. Фриндей Михайло, Паславський Іван.
В. 30. Косьцельник Ілія.
В. 31. Чачо Григорій, Вовчак Юлія.
В. 33. Грега Текля.
В. 34. Борковський Теодозія.
В. 42. Ліпчинський Т. Семен.
В. 45. Сампара Текля.
В. 47. Стекур Михайло.
В. 51. Шховин Йосиф.
В. 54. Щигол Яків.
В. 58. Гленбоцька Емілія, Тужанський Іван.
В. 61. Марковин Іван, Кривоглавий Іван, Павлишин Дмитро, Зборовський Францішок.
В. 63. Міляи Петро, Кузіль Марія, Русняк Єлисавета, Ткач Валентій.
В. 64. Атаманець Параня, Ількович Михайлина, Савчук Василь, Савчук Франціїшка.
В. 65. Гач Михайло, Яцила Микола, Мачинський Кароль, Маляняк Володимир, Пшик Василь.
В. 68. Самила Іван.
В. 70. Литвинюк Катерина, Маличівський Михайло, Жила Ісаак.
В. 72. Троняк Анна.
В. 76. Пнтляр Текля.
В. 78. Сорокач Стефан.
В. 82. Долінський Микола.
В. 83. Караїм Анна.
В. 90. Костюк Микола, Смоляк Дм.
В. 91. Саранан Семен.
В. 93. Дубаневич Михайло.
В. 94. Гулла Михайло, Кричківський Іван, Силинська Марія.
В. 96. Товарницька Анна.
В. 102. Бігановський Сенько.
В. 105. Юрків Катерина.
В. 107. Ворло Іван.
В. 111. Васьків Андрій, Віщун Мик.
В. 113. Бабєт І. Йосиф, Полоський Іван, Пішок К. Катерина.
В. 114. Лучак Петро.
В. 116. Костирка Михайло.
В. 126. Кузьмин Василь, Мачужак Петро.
В. 127. Качор Анна.
В. 129. Волчук Василь.
В. 130. Вучиний Марія, Ціпко Теодор, Микитишин Григорій, Тхорик Іван, Тимців Іван, Тимців Марія.
В. 132. Наконечний Теодор, Смолінська Анна.
В. 146. Кривий Домініка, Проців Ів.
В. 147. Губицький Юрій, Кляцко Ол.
В. 149. Полосович Софія, Самардяк Ольга.
В. 155. Лищавка Павло, Шпак Марія.
В. 160. Флінта Петро.
В. 163. Каня Денис.
В. 165. Дудик Василь.
В. 178. Шиш Василь.
В. 181. Тимик Михайло.
В. 182. Бондарчук Олекса.
В. 183. Семкович Лука.
В. 185. Карчмар Михайло, Крухта Стефан.
В. 189. Гоцинець Марія, Ковбан Марія (мол.), Надич Марія, Штиндюк Анна.
В. 191. Джинджиристий Текля, Дрямук Микола.
В. 192. Фридрих Микола.
В. 194. Дециж Варвара, Дециж Вас.
В. 211. Бабій Максим, Бабій Марія.
В. 218. Гарасимів П. Софія, Євчук Дмитро, Іванчук Петро, Омелян Олена.
В. 221. Горбаль Василь.
В. 226. Лазорищин Лука.
В. 228. Демянович Марія, Демянович Катерина.
В. 230. Бunk Ева, Генський Франко, Кренціпрох Гаврил, Слюсарчик Іван, Сушко Тереса, Войник Ева.
В. 237. Будний Олекса, Хемич Василь, Камінський Семен.
В. 243. Скочиліс Петро.
В. 246. Гудима Микола, Пилюк Іван.
В. 247. Щерба Петро.
В. 248. Летнянчин Марія.
В. 250. Адамчик Іван, Адамчик Марія, Членик П. Патрик, Членк Маргерета, Пазда Юрій, Пазда Станислав.
В. 268. Лечак Семен.
В. 270. Маланяк Василь.
В. 275. Питак Емілія, Войтович Ів.
В. 276. Гайдан Петро.
В. 280. Гоцко Марія.
В. 285. Коник Розалія.
В. 286. Ковальчик Петро.
В. 289. Сидорович Анна, Третяк Наталка.
В. 290. Мартушевський Юстина.
В. 292. Данилів Василь.
В. 294. Сміт Франко, Сміт Марія.
В. 295. Хорощак Стефан, Сидомар Марія.
В. 296. Мартиновський Кароль, Попович Теодор.
В. 297. Фісаник Йосиф.
В. 300. Костик Марія, Кізло Катерина.
В. 301. Качманський Анна.
В. 321. Яворський Іван.
В. 323. Бондарчик Іван, Пацканик Микола, Старик Стефан, Старик Катерина.
В. 330. Бабельський Франко, Салик Текля.
В. 338. Гарадим Вас., Гарадим Ева.
В. 339. Борис Григорій.
В. 347. Дидик Петро.
В. 351. Профета Назар.
В. 363. Кривий Мих., Васьків Анна.
В. 369. Коник Марія.
В. 370. Васілинюк Анна.
В. 372. Гамар Стефан.
В. 381. Руснак Клементина.
В. 385. Семотюк Дмитро, Семотюк Анастазія.
В. 392. Хавлітко Трофим, Єтковський Петро.
В. 400. Бакарчик Михайло.
В. 401. Бахай Юрій.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Гігович Йосиф.
В. 32. Гудима Василь.
В. 44. Присяжнюк Василь.
В. 64. Пацика Федор.
В. 72. Мазур Михайло.
В. 83. Балабас Дмитро.
В. 85. Петрак Володимир.
В. 94. Біланюк Петро.
В. 122. Гурляк Іван.
В. 135. Лазорищин Василь.
В. 166. Николин Микола.
В. 178. Петрачкович, Роман, Сисин Лесьо.
В. 192. Гапонський Антін, Шкрамко Олекса, Шкрамко Анна.
В. 217. Белей Вас., Цимбаліста Ол.
В. 219. Благій Іван, Благий Марія.
В. 221. Гадзя Стефан.
В. 223. Ощипко Микола.
В. 238. Волощук Ілія.
В. 247. Мацей Іван.
В. 268. Граняк Петро, Євчин Василь, Зима Йосиф.
В. 295. Курилак Петро.
В. 296. Сакаль Іван.
В. 364. Кобилюх Іван.
В. 379. Шевчук Григорій.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 12. Петришин Андрій.
В. 14. Гладун Михайло.
В. 86. Височанський Йосиф, Височанська Анеля.
В. 96. Пазин Іван.
В. 104. Демкович Григорій.
В. 105. Багнюк Дмитро.
В. 116. Сенько Михайло.
В. 126. Цицик Гриць.
В. 136. Скробут Василь.
В. 165. Гнатуско Катерина.
В. 220. Каменський Томко.
В. 242. Пука Андрій.
В. 268. Шанайда Антін.
В. 275. Кіндзерський Станислав, Кіндзерський Йосиф.
В. 288. Пастернак Стефан.
В. 294. Нагрибецький Антін.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 1. Новак Фемія.
В. 7. Яцканич Теофіль, Яцканич Анна, Яцканич Іван.
В. 14. Баль Михайло Маркевич Марія.
В. 27. Павлюк Михайло.
В. 31. Погранична Катерина.
В. 40. Макаровський Андрій.
В. 47. Вдовяк Ілія.
В. 63. Гутман Михайло, Гутман Пелягія.
В. 76. Бонден Йосиф.
В. 83. Бурмило Дмитро, Куспись Михайло, Маляновський Григорій.
В. 85. Костюк Петро, Мараних Марія.
В. 87. Трояновський Франко.
В. 91. Лапица Зофія.
В. 98. Сметана Михайло.
В. 112. Керик Анна.
В. 113. Терпко Петро.
В. 116. Скуряк Марія.
В. 126. Волос Михайло.
В. 127. Рудик Марія, Самуляк Марта.
В. 142. Думанський Іван, Рошунинський Іван.
В. 144. Кавецький Михайло.
В. 151. Бучин Тацяна.
В. 165. Нісевич Йосиф.
В. 201. Смаляк Дмитро.
В. 213. Мельник Ксеня.
В. 219. Агрес Микола, Заморський Роман.
В. 221. Мурин Стефан, Смолінський Кароль.
В. 239. Ганусей Дмитро.
В. 241. Сусла Онуфрій, Сусла Настя.
В. 245. Симанович Стефан.
В. 247. Тимчишин Олекса.
В. 248. Казюта Йосиф, Маньків Іван, Прийма Стефан, Скроцький М. Богдан, Скроцька О. Марія, Віщук Василь, Віщук Анастазія, Запліткий Павло.
В. 257. Ворик Іван.
В. 268. Дзівльський Микола, Гладчук Теодор.
В. 273. Романчук Григорій.
В. 276. Сисин Іван.
В. 278. Присяжнюк Стефан.
В. 283. Павлиш Василь.
В. 285. Баргєль Іван, Гелон Мих.
В. 286. Гусовець Роман.
В. 289. Архитко Михайло, Архитко Анна.
В. 300. Стахура Мих., Стахура Марія.
В. 316. Качмар Іван.
В. 338. Гагатко Петро, Гагатко Мих.
В. 341. Лупан Михайло.
В. 351. Василищин Петро.
В. 385. Федорків Павло.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 28. Пука Андрій.
В. 33. Гнатуско Катерина.
В. 65. Нагрибецький Антін.
В. 85. Борецька Марія.
В. 120. Годяк Василь, Годяк Анна.
В. 131. Кулак Микола.
В. 170. Цицик Григорій, Кендзерський Станислав, Кіндзерський Йосиф, Вальчук Панько.
В. 211. Демкович Григорій.
В. 245. Сенько Михайло.
В. 247. Британ Іван.
В. 350. Каштанюк Володимир.
В. 364. Кобилюх Іван.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 1. Амбіцький Михайло.
В. 29. Мірольський Сильвестер.
В. 76. Риткий Павло.
В. 137. Терлецький Микола.
В. 170. Сандович Теодора.
В. 179. Галів Іван.
В. 296. Кадіновський Теодор.
В. 324. Кошельник Іван.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця грудня 1923 р. в У. Н. Союзі було повноплатних членів	14.790
В місяци січни 1924 р. принято нових	196
В місяци січни 1924 р. принято наново	31
В місяци січни 1924 р. принято з переступними листами	18
В місяци січни 1924 р. принято з інших кляс обезпечення	8
Разом	15.043
В місяци січни 1924 р. суспендовано	71
В місяци січни 1924 р. відійшли з переступними листами	16
В місяци січни 1924 р. відійшли до інших кляс обезпечення	8
В місяци січни 1924 р. померли	8
Разом	103
З кінцем місяця січня 1924 р. в У. Н. Союзі було повноплатних членів	14.940

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В клясі D на $100	12
В клясі A на $250	336
В клясі A на $500	4.611
В клясі B на $1000	616
В клясі C на $1000	9.201
В клясі BB на $1500	145
В клясі CC на $1500	19
Разом	14.940

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТМЕНТ:

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 7. Майстро Марія.
В. 8. Луців Андрій.
В. 24. Сейман Михайло, Сейман Іван, Френдий Микола, Магун Катерина, Бендус Стефан, Магун Анна.
В. 29. Яхван Андрій, Яхван Іван, Ольківський Стефан, Грозьо Олена.
В. 30. Пінига Ольга, Пінига Анна, Пінига Емілія, Вдовяк Анеля.
В. 31. Чачо Іван, Вилота Йосиф.
В. 44. Гуцалюк Іван, Гуцалюк Вол.
В. 58. Романяк Лев, Романяк Роман.
В. 61. Марутяк Олена, Марутяк Стефан, Марутяк Софія.
В. 63. Урсик Микола.
В. 65. Закаляк Андрій, Кухта Михайло, Закаляк Анастазія, Кухта Теодор, Кухта Дорота, Закаляк Параскевія.
В. 72. Андрейко Франко, Баран Йосиф, Андрейко Григорій, Андрейко Іван.
В. 73. Лободяк Іван, Лободяк Мирослава, Заходник Ірена.
В. 74. Каличун Василь.
В. 76. Питляр Розалія, Питляр Павло, Діділівська Анна.
В. 85. Костюк Магдалена, Макарик Олена, Макарик Йос., Макарик Марія.
В. 91. Лопух Йосиф.
В. 99. Левицька Марія.
В. 102. Борило Василь, Борило Анна, Щубака Іван, Карпинець Микола, Карпинець Павло, Щубака Катерина, Карпинець Анастазія, Карпинець Микола (мол.).
В. 104. Димкович Іван, Гузар Михайло, Гузар Катерина, Димкович Андрій, Димкович Микола.
В. 113. Ващур Юлія, Хохла Юрій, Хохла Михайло, Хохла Стефан.
В. 121. Іпішія Юлія, Баран Юлія.
В. 130. Підгайний Анна, Підгайний Михайло, Підгайний Владик.
В. 135. Мащак Йосиф, Мащак Михайло, Мащак Юрій, Мащак Іван.
В. 136. Куйбіда Володимир, Куйбіда Мирослав.
В. 155. Кардаш Текля, Кардаш Катерина.
В. 156. Новак Анна.
В. 159. Ремез Марія, Ремез Анна, Ремез Розалія, Кмінська Марія.
В. 168. Дячишин Катерина, Дячишин Стефан.
В. 179. Ілечко Катерина, Тиндик Владислав, Стефан Ілечко, Ілечко Стефанія.
В. 181. Казан Микола.
В. 200. Харишин Микола.
В. 203. Челяда Омелян, Челяда Анна, Челяда Евген.
В. 206. Слободян Микола, Кравець Анна, Кравець Стефан, Гуловац Володимир, Кравець Марія, Сирота Анна, Гуловач Михайло.
В. 214. Блюс Василь.
В. 230. Слюсарчик Михайло.
В. 239. Пришляк Йосиф, Пришляк Володимир, Пришляк Марія.
В. 244. Праскевич Стефан, Праскевич Михайло, Кучвара Іван, Праскевич Іван.
В. 267. Грона Михайло.
В. 275. Сосульська Софія.
В. 276. Гомзяк Володимир.
В. 288. Яртимик Марія, Яртимик Іван, Яртимик Василь, Перін Анна.
В. 294. Павчак Ірена, Курицін Софія, Курицін Володимир, Павчак Ольга.
В. 300. Клепак Іван, Сцілений Іван, Сцілений Марія, Катинський Іван, Сцілена Ірена, Костик Анна, Катинський Михайло, Костик Катерина, Катинський Дмитро.
В. 301. Николишин Марія, Николишин Анна.
В. 321. Цюх Йосиф.
В. 357. Шаран Іван.
В. 369. Коник Володимир, Пшик Теодор, Коник Катерина, Коник Іван, Колтун Іван, Коник Стефан.
В. 371. Ковальчук Софія, Ковальчук Андрій.
В. 399. Пайкош Григ., Шпйка Іван.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 64. Пляшка Теодор, Пляшка Іван, Пляшка Михайло, Пляшка Марія, Пляшка Юрій, Пляшка Анна.
В. 85. Петрак Олекса, Петрак Параска, Петрак Розалія, Петрак Володимир, Петрак Анна.
В. 223. Ощипко Тарас, Ощипко Володимир, Ощипко Мирослав, Ощипко Марія.
В. 234. Захаркевич Едвард, Захаркевич Іван.
В. 276. Петришак Олена, Коруна Данило, Петришак Йосиф, Петришак Параска, Жук Юстина, Коруна Ева, Зінзарин Михайло, Муральчук Іван.
В. 326. Прокоп Юлія, Прокоп Стефанія, Прокоп Михайло, Прокоп Анна, Прокоп Іван, Прокоп Марія.
В. 339. Палко Михайло, Палко Вас.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 86. Височанська Кароліна, Височанський Теодор, Височанський Михайло, Височанська Ольга, Височанська Марія, Височанська Розалія.
В. 114. Гінко Йосиф, Гінко Микола.
В. 275. Кіндзерська Сташка, Кіндзерський Іван.
В. 288. Пастернак Володимир.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК:

В. 7. Гибала Ганя.
В. 8. Яцканич Анна.
В. 15. Шабаль Ал.
В. 41. Ропицький Іван.
В. 47. Вдовяк Анна, Вдовяк Іван.
В. 63. Гутман Дмитро, Гутман Анна, Гутман Марія, Гутман Софія, Гутман Іван, Гутман Олена, Гутман Павло.
В. 65. Ткач Михайло.
В. 83. Бурмило Стефанія, Бурмило Володимир, Бурмило Микола.
В. 85. Качманич Марія, Костюк Стефан, Костюк Петро, Качманич Дмитро.
В. 170. Магрель Петро.
В. 179. Вольницький Дмитро, Волянський Марія.
В. 288. Чиж Анастазія, Чиж Марія, Чиж Анна.
В. 295. Хорощак Стефан.
В. 338. Гагатко Єлисавета, Данкевич Володимир, Данкевич Михайло, Гагатко Едвард, Гагатко Йосиф, Гагатко Юрій, Гагатко Іван.
В. 339. Ревацький Петро, Смоляк Василь, Смоляк Ілія, Ревацький Микола, Дьорка Анна, Шекмар Анна, Дьорка Василь, Дьорка Марія, Смоляк Стефан, Доманяк Іван, Дьорка Микола, Шекмар Михайло, Смоляк Іван.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 55. Семенків Михайло, Семенків Павло, Семенків Марія, Семенків Андрій, Семенків Магда.
В. 90. Височанська Розалія, Височанський Микола, Височанська Ольга, Височанська Кароліна, Височанський Теодор, Височанський Михайло.
В. 170. Кіндзерська Сташка, Кіндзерський Іван.

ПОМЕРШІ ДІТИ:

В. 7. Стасіцький Петро.
В. 275. Міхоцька Олена.
В. 301. Медяк Семен.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця грудня 1923 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	7.633
В місяци січни 1924 р. принято нових	145
В місяци січни 1924 р. принято наново	33
В місяци січни 1924 р. принято з переступними листами	11
Разом	7.822
В місяци січни 1924 р. суспендовано	48
В місяци січни 1924 р. відійшли з переступними листами	13
В місяци січни 1924 р. померли	3
Разом	64
З кінцем місяця січня 1924 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	7.758

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця січня 1924 р. повноплатних членів	14.940
Дітий членів	7.758
Разом всіх обезпечених	22.698

ПОРІВНАННЄ:

З кінцем попереднього місяця було	22.423
В місяци січни 1924 р. прибуло повноплатних членів	150
Дітий членів	125
Разом	22.698

УВАГА

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї тісно застосуватися.

Так повноплатні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць січень 1924 р. як суспендовані або виключені за неплаченнє місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися в протягу сего місяця (лютого) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Єсли цего не зроблять до кінця місяця лютого 1924, то в марті 1924 р. мусять вносити нові аплікації (як новоприняті) якщо схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повноплатні і молодечі, котрі в місяци січни 1923 р. взяли переступні листи а ще досі не зголосились до іншого прав по їстінового відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци лютім 1924 р., бо ні других місяць, то в марті 1924 р. стратилюю всі членські права і мусили бути приняті тілько на підставі нових аплікацій (просьб о приняттє).

І. Каштанюк, гол. рек. секретар.

БОРОТЬБА ЧОЛОВІКА З ЗАРАЗЛИВИМИ НЕДУГАМИ

(Продовжене).

7

Крім фагоцітів організм має ще инші засоби боротьби з недуго-творчими мікробами. Соки організму — кров, лімфа, плязма, виробловані клітинами, мають також силу вбивати бактерії. Ці прикмети, як показали досліди, індивідуальні. Ріжні індивіди мають ці прикмети в ріжній степені. Мало того, навіть один і тойсамий індивід, у зависимости від цих або инших услівій свого істнування, буває більше або меньше витривалий у боротьбі з недуго-творчими мікробами.

Житездатність мікробів є в великій залежности від окружаючих услівій і, передусім, цього харчового матеріялу, котрий є їх поживою. Людський організм, з його складною будовою, не творить все і в усяку пору однаково пригожу (корисну) основу для кормлення бактерій: скількість і якість крови, хемічний склад соків, клітин, органів, сила квасніючих процесів — усе це змінюється під впливом ріжних чинників. Сюди належать прикмети окружаючого оседредка, пожива, стан нервової будови, індивідуальні прикмети, ріст і т. д.

Лиха пожива (віджвилованя) і лихі життєві (мешканеві) відносини сильно обнижують відпорність організму у відношенні до ріжних заразливих недуг. Голод і пошести все йдуть рука в руку. Кождому, мабуть приходилось чути, про т. зв. „голодовий тиф"; то є сипний тиф, з невичайною силою лютіє між голодуючим населенням.

Досліди, переведені над звірятами, з безперечною безсумнівністю доказали, що голод сильно обнижує життєздатність ор.анізму. Голуби коли здорові, є зовсім непригідні для сибірської пошести (телій). А тісамі голуби, котрих ми приневолили голодувати довший або менший протяг часу, легко занедужують при першому защепленню паличок сибірської пошести (телія).

Дальше сильне змученнє є також причиною обнижування життєздатности організму. Надмірне напруження мязів викликує подразнення нервової системи, що управляє всіми життєвими функціями організму. Слідком за періодом сильного подразнення нервових осередків наступає сильне змучення і звязаний з ним утиск усіх життєвих процесів, утиск діяльности лейкоцітів. Вони в значній степені тратять свою силу боротися з легіонами мікробів, які нападають на організм із усіх боків. Крім того, і соки організму переповнені продуктами горіння, тратять спосібність відкажувати (робити нешкідними) отруйні чари, виділювані бактеріями. Війна, як звісно, потребує сильного напруження фізичних сил зі сторони тих, хто бере в ній участь. Більші походи, недоспані ночі, лиха пожива і лиха одежа відбиваються зле на фізичному стані людей: втомлені й голодні, вони падуть легко жертвами заразних недуг. Можна без пересади сказати, що підчас війни незрівнано більше число людей гине від заразних недуг (тифу, дезинтерії) як від ворожих куль. Лихі життєві відносини, і собі, спряють зарязі. Декаждо, що ніде пошести не лютують так сильно, як у підземних мешканнях (сутеринах) на піддашах, де живе-мучиться місьска біднота.

Статистика смертности наглядно показує, що найбільніще живо збирають заразні недуги посеред бідноти. Ось для кращого пізнання коротенька таблиця:

Вмерло від заразних недуг: з посеред заможних кляс в Парижі 10%, в Берліні 7,5%; з посеред убогих кляс в Парижі 43%, в Берліні 13,4%.

Злидні, цебто лихі санітарні услівя і лихе віджвилюванне, є головною причиною страшної діточої смертности; дезентерія і сипний тиф даються головно в знаки бідному народові, дуже рідко загдядають у богатші панські світлиці. Вкінці туберкульоза легких (легенів) як виявляють статистичні дані, зібрані в Німеччині, заподіює найбільше спустошення серед робучого люду.

(Дальше буде).